

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-314-1-23>

УДК 339.138

Тетяна БОРИСОВА

Західноукраїнський національний університет

<https://orcid.org/0000-0003-2906-2769>

e-mail: borisova.tanushka@gmail.com

Ростислав ОКРЕПКИЙ

Західноукраїнський національний університет

<https://orcid.org/0000-0001-6761-4187>

e-mail: rostik6@ukr.net

Володимир ДУДАР

Західноукраїнський національний університет

<https://orcid.org/0000-0002-7950-736X>

e-mail: voloddar@yahoo.com

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ПОТРЕБ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Представлено результати дослідження, проведеного авторами у ході проекту, ініційованого громадською організацією «ТМЖК «Відродження нації»». Аналіз наукових праць виявив брак досліджень щодо сучасного стану потреб людей з обмеженими можливостями на рівні регіону. Метою статті було виявлення потреб споживачів некомерційного ринку (жінок та дівчат з обмеженими можливостями) у Тернопільській області та вироблення рекомендацій за результатами дослідження. Були використані такі методи: аналіз вторинної інформації; опитування за допомогою анкет; спостереження; статистичний метод; метод компаративного аналізу; синтез; узагальнення; групування.

Виявлено наступне:

1. Найчастіше учасники опитування звергались до установ/організацій територіальних громад протягом останніх 3-х років для оформлення/переоформлення для них або їхніх родичів пенсії, у тому числі за інвалідністю, державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, допомоги від міжнародних фондів;

2. Серед проблем, з якими стикалися респонденти, більшість опитаних вказали можливість скористатись туалетом в установі, черги, складно знайти приміщенні і складно пересуватись коридорами;

3. Кожен десятий респондент стикався із випадками відмови від надання послуг у ЦНАП, які були обґрунтовані тим, що даний ЦНАП не надає необхідні відвідувачу послуги;

4. Половина респондентів вважає, що у їхній громаді забезпечується рівний доступ усіх осіб з інвалідністю до своєчасної та якісної медичної допомоги;

5. Серед напрямів покращення доступності до послуг для жінок/дівчат з обмеженими можливостями вказували доступний транспорт та необхідність розширити кількість послуг для людей з обмеженими можливостями.

Встановлено потребу інтенсифікувати імплементацію державних документів стосовно забезпечення доступності послуг для осіб з особливими потребами на рівні регіону.

Ключові слова: маркетингові дослідження; маркетингове опитування; анкета; респондент; людина з обмеженими можливостями.

Tetiana BORYSOVA, Rostyslav OKREPKYI, Volodymyr DUDAR

West Ukrainian National University

USE OF MARKETING RESEARCH TOOLS IN IDENTIFYING THE NEEDS OF PEOPLE WITH LIMITED OPPORTUNITIES

The results of the research carried out by the authors in the course of the project initiated by the public organization «TSMC "Revival of the Nation"» are presented. The analysis of scientific works revealed a lack of research on the current state of needs of people with disabilities at the regional level. The purpose of the article was to identify the needs of consumers of the non-commercial market (women and girls - with limited mobility) in the Ternopil region and to develop recommendations based on the results of the study. The following methods were used: analysis of secondary information; survey using a questionnaire; observation; statistical method; method of comparative analysis; synthesis; generalization; grouping.

The following was found:

1. Most often, survey participants turned to institutions/organizations during the last 3 years to issue/reissue pensions for them or their relatives, including on disability, state social assistance to low-income families, assistance from international funds;

2. Among the problems faced by the respondents, the majority of respondents indicated the possibility of using the toilet in the institution, queues, difficulty finding the premises and difficulty moving through the corridors;

3. Every tenth respondent encountered cases of refusal to provide services at the local authority, which were justified by the fact that the local authority does not provide the necessary services to the visitor;

4. Half of the respondents believe that equal access to timely and high-quality medical care is ensured for all persons with disabilities in their community;

5. Accessible transport and expanding the number of services for people with disabilities were among the directions for improving accessibility to services for women/girls with disabilities.

The need to intensify the implementation of state documents regarding ensuring the availability of services for persons with special needs at the regional level has been established.

Keywords: marketing researches; marketing survey; questionnaire; respondent; a person with disabilities.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Внаслідок повномасштабного вторгнення росії в Україну в лютому 2022 року потужні економічні та соціальні виклики змінили звичні механізми у суспільстві та економіці. Внаслідок військової агресії росії мільйони українців вимушено покинули свої оселі у пошуках більш безпечного місця проживання, багато мирних жителів і воїнів зазнали травм та отримали статус осіб з особливими потребами. При цьому, на жаль, актуалізувались питання доступності таких осіб до отримання послуг на місцевому рівні, як от соціальні, адміністративні, освітні, з охорони здоров'я та інші. Також особливої уваги вимагають питання дотримання гендерної рівності в контексті виконання в Україні Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), Конвенції про права осіб з інвалідністю (CRPD) та інших міжнародних ініціатив, орієнтованих на врахування гендерних аспектів та особливих потреб осіб з інвалідністю. Дослідити актуальні потреби жінок та дівчат з інвалідністю, у тому числі внутрішньо переміщених, у регіонах (на прикладі Тернопільської області) стало завданням маркетингового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Нормативні вектори рівності прав людей у гендерному аспекті та з врахуванням статусу інвалідності викладені у [1–10]. Аналіз наукових джерел виявив, що дослідження питань гендерної рівності в Україні та формування інклюзивної політики на всіх рівнях влади є актуальними і розкриті у наукових працях вітчизняних науковців: Л. Наливайко, І. Грицай, С. Айвазова, Л. Смоляр, М. Рубчак, А. Підгорний, Т. Тяхтій, І. Єфремова та інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Не зважаючи на вагомий внесок науковців і практиків, ступінь розробленості перелічених наукових дискурсів різний. Так, питанням виявлення соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та формування гендерної політики на всіх рівнях влади приділено найбільше уваги, а от питання сучасного стану потреб осіб з обмеженими можливостями загалом та ВПО зокрема у розрізі всіх інших аспектів, у тому числі гендерного, на рівні регіону досліджене недостатньо.

Формулювання цілей статті

Метою статті є аналіз застосування методів маркетингових досліджень при вивченні потреб осіб з обмеженими можливостями.

Виклад основного матеріалу

Класик маркетингу Ф. Котлер визначає маркетингові дослідження як систематичне визначення кола даних, необхідних у зв'язку з маркетинговою ситуацією, що постає перед фірмою, їх збір, аналіз і звіт про результати [11, с. 118]. Разом з тим, дослідження маркетингової діяльності некомерційних суб'єктів і структурні компоненти концепції маркетингу некомерційних суб'єктів потребують особливого підходу з огляду на особливості функціонування маркетингового механізму реалізації соціальної функції такими суб'єктами [12].

З метою проведення моніторингу доступності до отримання послуг та допомоги жінками з інвалідністю, що повинне було охопити дослідження рівня доступності до місць надання адміністративних, транспортних, соціальних, освітніх та медичних послуг для жінок з інвалідністю, нами використано такі методи маркетингових досліджень:

1. Письмове опитування, а саме запит на доступ до публічної інформації до керівників адміністративних, транспортних, соціальних, медичних, освітніх служб та закладів у визначених п'яти територіальних громадах стосовно наявності технічних можливостей для осіб з інвалідністю отримати послуги (пандус, ліфт, дзвінок, туалет тощо).
2. Опитування вибірки ВПО з інвалідністю (через Інтернет) на предмет зручності скористатись послугами у згаданих територіальних громадах за допомогою анкети.
3. Метод спостереження з фотофіксацією у вибіркових установах під час особистого візиту облаштованості чи не облаштованості входу та приміщення для надання послуг людям з інвалідністю.
4. Особисті інтерв'ю з працівниками адміністративних, транспортних, соціальних, освітніх та медичних служб та закладів у визначених територіальних громадах (вибіркове дослідження) з використанням анкети і відкритих запитань. В ході дослідження охоплено 30 працівників установ надавачів послуг і 30 жінок з інвалідністю.

Таким чином, з метою отримання достатнього обсягу інформації, яка б охарактеризувала ситуацію в Тернопільській області щодо доступності послуг та допомог для жінок та дівчат з обмеженими можливостями, у жовтні-листопаді 2022 року нами було проведено дослідження, яке включало виїзний моніторинг з фотофіксацією умов та наявності пристосувань для людей з інвалідності у місцях надання послуг, запити на доступ до публічної інформації до представників органів місцевої влади, інтерв'ю із представниками надавачів послуг, опитування жінок і дівчат з обмеженими можливостями, які проживають

у досліджуваних територіальних громадах за допомогою анкет. Жінки та дівчата з обмеженими можливостями проживають у наступних територіальних громадах (ТГ): Залозецька ТГ, Великоберезовицька ТГ, Збаразька ТГ, Трибухівська ТГ, Лановецька ТГ. Всього дослідженнями охоплено 123 особи, а саме: 30 працівників установ-надавачів послуг, 30 жінок та дівчат з інвалідністю, 5 керівників ОТГ, 58 осіб, які заповнили анкету через Інтернет.

З метою дослідження рівня доступності для жінок/дівчат з обмеженими можливостями скористатись послугами у згаданих територіальних громадах було проведено опитування за допомогою Google-форм (анкета), яка містила відкриті і закриті запитання. Посилання на анкету було поширено серед респондентів Великоберезовицької, Трибухівської, Залозецької, Лановецької і Збаразької територіальних громад, а також було оприлюднено на стендах у приміщенні установ-надавачів послуг (оголошення з QR-кодом у місцях установ-надавачів послуг, доступних для людей з обмеженими можливостями).

Анкета містила 17 запитань, котрі стосувались різних аспектів потреб респонденток: загально-демографічний блок запитань, запитання стосовно доступності соціальних послуг, медичних послуг, запитання стосовно інформаційного забезпечення процесу надання послуг, запитання стосовно проблем під час отримання послуг, пропозиції щодо покращення доступності послуг. Отримано 58 заповнених анкет. Усі дані про респонденток опрацьовувались та представляються в узагальненому вигляді і відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Опитування відбулося з дотриманням принципу добровільної згоди та зі збереженням конфіденційності.

Відповідно до змісту отриманих відповідей на анкету, вдалось встановити наступні дані, зокрема, щодо низки питань.

Респонденти представили такі територіальні громади: Великоберезовицька – 34,5%, Трибухівська – 19%, Залозецька – 12,1%, Лановецька 15,5% і Збаразька територіальна громада – 19%. Серед респондентів 53,4% є цільова аудиторія опитування, а саме люди з обмеженими можливостями. 86,2% респондентів – це жінки, 13,8 – чоловіки. В опитуванні прийняли участь 15,5% внутрішньо переміщених осіб. Розподіл респондентів за віком наступний: до 18 років – 6,9% респондентів, 19-25 років – 17,2% опитаних, 26-39 років – 19% респондентів, 40-59 років – 51,7% і 60+ років – 5,2%.

На запитання «Чи зверталися ви протягом останніх 3-х років для оформлення/переоформлення для вас або ваших родичів наступних соціальних виплат?» отримано такі відповіді: допомога при народженні дитини -14,3%, допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку – 6,1%, допомога на дітей одиноким матерям – 4,1%, допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування – 6,1%, державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам (не плутати з пенсією) – 10,5%, державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям – 22,4%, пенсій, у т.ч. по інвалідності – 40,8%, допомога для ВПО – 14,3%, не зверталися – 24,5% опитаних, інше (міжнародна допомога, допомога від Червоного хреста, громадських організацій, субсидії) – 22,2%.

На запитання: «Звідки Ви дізналися про перелік необхідних документів для оформлення Вашої соціальної виплати?» отримано такі відповіді: від співробітника управління/відділу під час прийому – 82,2% опитаних, зателефонували в управління/відділ – 8,9%, зі стенду з переліком необхідних документів – 0%, з Інтернет-сайту управління/відділу – 2,2%, від соціального працівника центрів надання соціальних послуг, громадської або благодійної організації – 0%, від знайомого/родича – 6,7%, інше – 0%, не пам'ятаю – 0%. На запитання стосовно того, чи зручно було респонденту потрапити в приміщення установ територіальної громади для отримання послуг, всі опитані зазначили, що зручно і вони користуються сходами.

На запитання стосовно того, чи бачили респонденти в приміщенні управління/відділу інформацію, отримано таке: перелік документів, необхідних для оформлення вашої виплати – 19,3% респондентів, зразки заповнення заяв та інших документів – 5,3%, процедуру оформлення соціальних виплат - 0%, співробітників, до яких треба звернутися для оформлення вашої виплати - 0%, графік прийому співробітників – 12,3%, не пам'ятає – 77,2%, не бачив ніякої інформації – 0% опитаних. Побачена в приміщенні установи/організації ОТГ інформація була для 87,5% респондентів повністю зрозуміла, для 6,3% респондентів вказали, що не читали її або частково зрозуміли.

96,5% опитаних вказали, що їм особисто була зручною організація прийому у працівників міської/селищної ради. На запитання: «З якими труднощами ви стикалися під час останнього звернення за оформленням соціальних виплат в центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП)» отримано такі відповіді: складно знайти приміщення ЦНАП – 15% респондентів, складно знайти місце для парковки біля ЦНАП – 0% респондентів, складно потрапити в приміщення ЦНАП для людини з обмеженими можливостями – 5% респондентів, складно пересуватись коридором ЦНАП через незручну будівлю, загромождалість меблями – 15% респондентів, складно скористатись туалетом для людини з обмеженими можливостями – 65% респондентів, складно знайти необхідний кабінет для людини з обмеженими можливостями – 0% респондентів, недоброзичливість персоналу – 0% респондентів, інше (черги) – 20% респондентів, все було добре і зручно – 10%. 10,3% респондентів стикались із випадками відмови від надання послуг у ЦНАП. Це було обґрунтовано тим, що даний ЦНАП не надає необхідні відвідувачу послуги.

На думку 52,6% респондентів, у їхній громаді забезпечується рівний доступ усіх осіб з інвалідністю до своєчасної та якісної медичної допомоги. Решту 47,4 вказали, що не знають. Ніхто з опитаних не приймав участь у заходах для людей з обмеженими можливостями, які проводились у їхній громаді (не знав про такі заходи). На запитання: «Що варто покращити для обслуговування людей з обмеженими можливостями у Вашій громаді?» респонденти відповіли таким чином: покращити доступ для людей з обмеженими можливостями в приміщення вашої селищної/міської ради – 19,3% респондентів, покращити доступ для людей з обмеженими можливостями в приміщення амбулаторії/лікарні – 8,8% респондентів, покращити доступ для людей з обмеженими можливостями в приміщення школи – 15,8% респондентів, покращити доступ для людей з обмеженими можливостями в приміщення територіального центру – 8,8% респондентів, передбачити доступний транспорт для людей з обмеженими можливостями – 89,5% респондентів, покращити ставлення з боку працівників установ громади до людей з обмеженими можливостями – 15,8% респондентів, розширити кількість послуг для людей з обмеженими можливостями – 82,5% респондентів, інше – 1,8% респондентів.

З метою дослідження доступності до отримання послуг та допомоги жінками з інвалідністю ми провели опитування жінок з інвалідністю Залозецької, Великоберезовицької, Лановецької, Збаразької і Трибухівської територіальних громад з метою оцінки доступності послуг для них. Було взято інтерв'ю у 30 жінок/дівчат цих ТГ. В ході інтерв'ю отримано такі дані.

Учасники інтерв'ю представили тергромади пропорційно розміру громади: із Залозецької і Трибухівської ТГ відповідно по 10% (по 3 особи), Великоберезовицької ТГ 23% (7 осіб), Лановецької ТГ 30% (9 осіб), Збаразької ТГ 27% (8 осіб).

Респондентки вказали, що вони звертались за послугами чи відвідали протягом останнього року такі установи тергромади, де проживають: до школи – 16 жінок/дівчат, відвідати амбулаторія/поліклініка/лікарня – 30 осіб, сільська/селищна/міська рада – 22 жінки/дівчини, ЦНАП – 20 жінок/дівчат, ЦНСП – 25 жінок/дівчат.

В ході інтерв'ю виявлено, що респондентки протягом останнього року звертались до установ/закладів тергромади, де проживають, з таких питань: завести/зустріти зі школи дитину, отримати освітні послуги, оформити пенсію, нарахування компенсаційних та державних допомог, оформити допомогу від міжнародних організацій, отримання пілг та відповідних соціальних послуг, медичні послуги, отримати ліки, отримати матеріальну допомогу, встановлення опіки (піклування), замовити технічні та інші засоби реабілітації, влаштуватись на роботу.

На думку респонденток-жінок з обмеженими можливостями, можна в такій мірі скористатись послугами у установах тергромади, де вони проживають: жінка з вадами зору – 2 респонденток відповіли «Так», 28 респонденток відповіли «Ні»; жінка з вадами слуху – 14 респонденток відповіли «Так», 16 жінок/дівчат вказали, що не змогли б скористатись послугами установи/організації; на інвалідному візку – 12 осіб відповіли позитивно, 18 осіб заперечили можливість потрапити самостійно; жінка на милицях чи паличкою – 26 жінок відповіли ствердно, 4 – заперечили таку можливість, особливо, коли ожеледиця чи дощ.

На запитання: «Будь ласка, опишіть коротко декілька прикладів, коли Вам не вдалось отримати послуги в тергромаді чи виникали проблеми» були вказані приклади неможливості викликати таксі в місті і поїхати до поліклініки/лікарні (Ланівці), піти до гінеколога (Ланівці), дістатись з обласного центру до тергромади у транспорті, бо маршрутки мають високу сходину і тяжко жінці з паличкою зайти всередину, щоб потрапити до лікаря-спеціаліста, треба звертатись у поліклініку, бо в амбулаторії немає таких спеціалістів, не знали, що є транспорт для малорухомих громадян, не працює сайт міської ради (Збараж), слизька бруківка на тротуарах під час морозів, нема перил біля пандусів, дорога у вибоїна, не беруть трубки, коли телефонують в установу, неможливо скористатись туалетом у установі, потрібний кабінет на більш ніж першому поверсі, а ліфта немає.

На запитання: «Що, на Вашу думку, варто було б змінити у приміщенні установ/організацій, на прилеглий території у тергромаді, де Ви проживаєте, щоб людям із інвалідністю було зручніше отримати послуги?» респондентки в ході інтерв'ю вказували в різних формах такі варіанти: зручний пандус (8 осіб), кнопка виклику біля входу (11 осіб), спецтаблички для незрячих людей (4 особи), місця для людей з обмеженими можливостями на парківках (9 особи), рівна дорога (30 осіб), доступний туалет (30 осіб).

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

У результаті проведеного аналізу даних, отриманих в ході дослідження у 5-ти територіальних громадах Тернопільській області доступності послуг для жінок/дівчат з обмеженими можливостями, виявлено наступне:

1. Найчастіше учасники опитування звергались до установ/організацій ТГ протягом останніх 3-х років для оформлення/переоформлення для них або їхніх родичів пенсії, у т.ч. по інвалідності, державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, допомоги від міжнародних фондів.

2. Серед джерел інформації про перелік необхідних документів для оформлення необхідної соціальної виплати домінують співробітники управління/відділу під час прийому.

3. Більшість респондентів не пригадали переліку розміщеної інформації всередині установи. Ті, що пригадали, вказали, що інформація була для них повністю зрозуміла.
4. Для переважної більшості респондентів особисто була зручною організація прийому у працівників міської/селищної ради.
5. Серед проблем, з якими стикалися респонденти під час останнього звернення за оформленням соціальних виплат в ЦНАП більшість опитаних вказали можливість скористатись туалетом в установі, черги, складно знайти приміщення і складно пересуватись коридорами.
6. Кожен десятий респондент стикався із випадками відмови від надання послуг у ЦНАП, які були обґрунтовані тим, що даний ЦНАП не надає необхідні відвідувачу послуги.
7. Половина респондентів вважає, що у їхній громаді забезпечується рівний доступ усіх осіб з інвалідністю до своєчасної та якісної медичної допомоги.
8. Ніхто з опитаних не приймав участь у заходах для людей з обмеженими можливостями, які проводились у їхній громаді і не знав про такі заходи.
9. Серед напрямів покращення доступності до послуг для жінок/дівчат з обмеженими можливостями переважна більшість респондентів вказали передбачити доступний транспорт для людей з обмеженими можливостями та розширити кількість послуг для людей з обмеженими можливостями.
10. Найбільш популярними для звернення за послугами чи відвідування для жінок/дівчат з обмеженими можливостями є амбулаторія/поліклініка/лікарня та ЦНСП відповідної територіальної громади.
11. Серед популярних послуг серед жінок/дівчат з обмеженими можливостями є такі: завести/зустріти зі школи дитину, отримати освітні послуги, оформити пенсію, нарахування компенсаційних та державних допомог, оформити допомогу від міжнародних організацій, отримання пільг та відповідних соціальних послуг, медичні послуги, отримати ліки, отримати матеріальну допомогу, встановлення опіки (піклування), замовити технічні та інші засоби реабілітації, влаштуватись на роботу.
12. Думки стосовно доступності послуг жінок/дівчат з обмеженими можливостями не повністю співпадають із думками працівників таких установ, зокрема, на їхню думку, послуги установ/організації ТГ для людей із фізичними вадами є менш доступними, особливо, для людей з проблемами зору, слуху та опорно-рухового апарату, особливо, коли бруківка чи плитка перед входом буде слизька через ожеледицю.
13. Серед проблем, які перешкодили жінкам/дівчатам з обмеженими можливостями отримати послуги в тергромаді, були вказані приклади неможливості викликати таксі в місті і поїхати до поліклініки/лікарні, отримати медичну допомогу у гінеколога, оскільки його кабінет розташований не на першому поверсі, дістатись з обласного центру до тергромади у транспорті, бо маршрутки мають високу сходину і тяжко жінці з паличкою зайти всередину, щоб потрапити до лікаря-спеціаліста, треба звертатись у поліклініку, бо в амбулаторії немає таких спеціалістів, не знали, що є транспорт для малорухомих громадян, не працює сайт міської ради (Збараж), слизька бруківка на тротуарах під час морозів, нема перил біля пандусів, дорога у вибоїна, не беруть трубки, коли телефонують в установу, неможливо скористатись туалетом у установі, потрібний кабінет на більш ніж першому поверсі, а ліфта немає і треба просити інших людей повідомити спеціаліста, щоб він зійшов вниз.
14. Серед пропозицій жінок/дівчат з обмеженими можливостями стосовно покращення доступності послуг, вказували облаштувати зручний пандус, кнопку виклику біля входу, спецтаблички для незрячих людей, місця для людей з обмеженими можливостями на парківках, рівна дорога, доступний туалет.

Отже, результати проведеного дослідження виявили потребу інтенсифікувати імплементацію державних документів стосовно забезпечення доступності послуг для осіб з особливими потребами на рівні регіону.

Література

1. Ukraine: Situation Report. 2022. URL: <https://reports.unocha.org/en/country/ukraine/> (12.01.2023)
2. Uvarova O., Yasenovska M. The gender dimension of internal displacement in Ukraine: local policies, business practices and legal instruments of protection. 2020. 30 p. URL: [https://publicalternative.com.ua/wp-content/files/The%20gender%20dimension%20net%20en%20\(1\).pdf](https://publicalternative.com.ua/wp-content/files/The%20gender%20dimension%20net%20en%20(1).pdf)
3. Права людини жінок та дівчат з інвалідністю. Короткий посібник з питань інтерсекційного підходу до виконання Конвенцій CEDAW та CRPD в Україні. Київ. 2019. 64 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/431/5.pdf>
4. Байда Л.Ю., Грибальський Я.В. Гендерний аудит доступності: методичні рекомендації. ООН Жінки. 2018. 76 с. URL: http://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20eca/attachments/publications/2019/gender-accessability-audit-ukr_compressed.pdf?la=en&vs=1039
5. Комітет ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок. URL: http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT/CEDAW/GEC/4729&Lang=en
6. Конвенція про права осіб з інвалідністю. Організація Об'єднаних Націй. 13 грудня 2006 р. URL: <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/ConventionRightsPersonsWithDisabilities.aspx#3>

7. Доповідь Генерального секретаря про становище жінок і дівчат з інвалідністю про стан виконання Конвенції про права осіб з інвалідністю та Факультативного протоколу. URL: <http://undocs.org/A/72/227>
8. Всесвітня доповідь з питань інвалідності. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: https://www.who.int/disabilities/world_report/2011/en/
9. Парламентські слухання щодо запобігання та протидії дискримінації жінок з уразливих соціальних груп. Верховна Рада України. 10 жовтня 2018 р. URL: http://static.rada.gov.ua/zakon/new/par_sl/sl1010118.htm
10. CRPD/C/GC/3. Комітет ООН з прав осіб з інвалідністю. URL: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/3&Lang=en
11. Kotler P., Armstrong G. Principles Of Marketing. Pearson/Prentice Hall, 2008. 599 p.
12. Борисова Т.М. Маркетинг некомерційних суб'єктів: теоретично-методологічні аспекти : монографія. Тернопіль : Астон, 2016. 476 с.

References

1. Ukraine: Situation Report. 2022. URL: <https://reports.unocha.org/en/country/ukraine/> (12.01.2023)
2. Uvarova O., Yasenovska M. The gender dimension of internal displacement in Ukraine: local policies, business practices and legal instruments of protection. 2020. 30 p. URL: [https://publicalternative.com.ua/wp-content/files/The%20gender%20dimension_net_en%20\(1\).pdf](https://publicalternative.com.ua/wp-content/files/The%20gender%20dimension_net_en%20(1).pdf)
3. Prava liudyny zhinok ta divchat z invalidnistiu. Korotkyi posibnyk z pytan interseksiinoho pidkhodu do vykonannia Konventsii CEDAW ta CRPD v Ukraini. Kyiv. 2019. 64 s. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/431/5.pdf>
4. Baida L.Iu., Hrybalskyi Ya.V. Gendernyi audyt dostupnosti: metodychni rekomendatsii. OON Zhinky. 2018. 76 s. URL: http://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20eca/attachments/publications/2019/gender-accessability-audit-ukr_compressed.pdf?la=en&vs=1039
5. Komitet OON z likvidatsii dyskryminatsii shchodo zhinok. URL: http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT/CEDAW/GEC/4729&Lang=en
6. Konventsiia pro prava osib z invalidnistiu. Orhanizatsiia Obiednanykh Natsii. 13 hrudnia 2006 r. URL: <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/ConventionRightsPersonsWithDisabilities.aspx#3>
7. Dopovid Heneralnoho sekretaria pro stanovyshche zhinok i divchat z invalidnistiu pro stan vykonannia Konventsii pro prava osib z invalidnistiu ta Fakultatyvnoho protokolu. URL: <http://undocs.org/A/72/227>
8. Vsesvitnia dopovid z pytan invalidnosti. Vsesvitnia orhanizatsiia okhorony zdorovia. URL: https://www.who.int/disabilities/world_report/2011/en/
9. Parlamentski slukhannia shchodo zapobihannia ta protydii dyskryminatsii zhinok z urazlyvykh sotsialnykh hrup. Verkhovna Rada Ukrainy. 10 zhovtnia 2018 r. URL: http://static.rada.gov.ua/zakon/new/par_sl/sl1010118.htm
10. CRPD/C/GC/3. Komitet OON z prav osib z invalidnistiu. URL: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/3&Lang=en
11. Kotler P., Armstrong G. Principles Of Marketing. Pearson/Prentice Hall, 2008. 599 p.
12. Borysova T.M. Marketynh nekomertsiiynykh subiektiv: teoretychno-metodolohichni aspekty : monohrafiia. Ternopil : Aston, 2016. 476 s.